

Considerații asupra industriei casnice textile din microzona Bujoreni – Muereasca

Oana Ștefana Florescu¹
stefana_dosa@yahoo.com

Keywords: *blankets, textiles, clothes, breeding.*

Summary: *The variety of the textiles made in this micro-area by the women's skillful hands, gives us the opportunity to know not only the occupations and the way of life of the people in this region, but also the wonderful folk art that comes from the soul of those who did their best to adorn their house and clothes as well.*

Most of the craftsmen were peasants who were also involved in the agriculture and the livestock breeding. However, weaving was a domestic craft for a long time. Although there were blankets, rugs and towels on the walls in every house, each one brought something new

The women's costumes are similar in both regions, with no essential differences. The women's costume consists of an embroidered blouse, a skirt with aprons on both sides and on the head, a scarf.

The folk costume is one of the vast domain and at the same time, of high complexity of the importance of the Romanian folk art. Being known the importance of clothing in man's life, the folk costume is a valuable document, and analyzing the elements it is made of, we are able to solve important problems of ethnogenesis.

În microzona Bujoreni - Muereasca sunt distribuite 15 sate care aparțin la două comune: Bujoreni (cu satele Olteni, Bogdănești, Bujoreni, Gura Văii, Lunca, Malu Alb și Malu Vârtop) și Muereasca, care se învecinează la nord și la vest cu comuna Bujoreni, cu satele Muereasca de Jos, Andreiești, Coasta, Găvănești, Hotarele, Muereasca de Sus, Pripoara și Șuta. Primul act de atestare a satului Bujoreni, în care alături de acesta apare menționat și satul Olteni, este un hrisov din 25 iunie 1436, emis la Târgoviște de voievodul Alexandru Aldea.² Primul document de atestare a satului Muereasca este un hrisov emis de Alexandru Voievod la 13 februarie 1574, prin care acesta întărește boierilor Podea, Badea, Stan și Odoleanu dreptul de stăpânire asupra acestor locuri.³

Varietatea textilelor confecționate în această microzonă de mâinile dibace ale femeilor, ne oferă prilejul de a cunoaște nu numai îndeletnicirile și modul de viață al oamenilor de pe aceste meleaguri, ci și minunata artă populară izvorâtă din sufletul acelora care făceau totul pentru a-și împodobi casa și portul cât mai frumos.

Cei mai mulți meșteșugari erau țărani care se ocupau cu agricultura și cu creșterea animalelor. Țesutul a fost, însă, vreme îndelungată, un meșteșug casnic prin excelență, practicat pentru satisfacerea nevoilor familiei și ale unor comunități restrânse⁴.

---

¹ Florescu Oana-Ștefana, muzeograf, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea.

² Tamaș *et alii*, 1983, p. 26.

³ *** 1952, p. 133.

⁴ *** 1998, p. 13.

Deși în fiecare casă existau macaturi, scoarțe și ștergare pe pereti, fiecare în parte aducea ceva nou.

Macaturile sau velințele folosite pentru așternut patul – țesute în război, din lână și bumbac - diferă după model și tehnica de țesut. Aceleași macaturi din bumbac galben și lână grena sau neagră pot fi țesute în patru ițe din năvădeală sau cu 12,13,16,30,40,70 ițe pe natră. Din cânepă se confecționau, de asemenea, țesături pentru așternut cu aceleași modele.

Păturile sau țoalele din lână erau țesute în patru ițe și apoi date la pivă. Predomină țoalele albe cu vergi negre din lână naturală țurcană. Ca o particularitate, trebuie menționat că rasa de oaie țurcană produce o lană de calitate inferioară care are însă lungimea și grosimea mai mare a firului comparative cu cea obținută de la alte rase de oi⁵.

S-au întâlnit și țoale în carouri care amintesc de țolicile ciobanilor din Mărginimea Sibiului. Cu siguranță, ciobanii de dincolo de munti, prin transhumanță, au adus prin partea locului aceste țesături, influențând pe cele de aici. Așa se explică și apariția acelor macaturi cu sbilț lucrate după model dobrogean.

Pe lângă aceste așternuturi de pat, femeile își țeseau pânză din bumbac pentru ii și zăvelci, pentru cămași și poale bărbățești.

Portul femeiesc se aseamănă în cele două comune, neexistând deosebiri esențiale. Portul femeilor constă în ie cu altiță, fotă sau fustă cu zăvelci, iar pe cap basma și, mai târziu, găitaniul și tulpanul.

Ia, confecționată de fiecare femeie, era din pânză de bumbac albă, țesută în casă. Cele mai vechi ii găsite în aceste comune au motive ornamentale alese în război. Mai târziu apare costumul cusut în muște, piezuri, mărgele și paiete. Caracteristic acestei microzone este ia cu altiță și motive ornamentale geometrice cu râuri pe margini și bentiță sau volan la mânecă. Cromatica vie este specifică celor două comune, elocventă fiind în acest sens o ie confecționată din 16 culori „pentru că vine mai frumos”⁶.

În ceea ce privește fota, din cercetările făcute pot fi deosebite două tipuri: fotele de Muscel, pe care le cumpărau, și fotele din lână, confecționate în casă. Motivele ornamentale erau alese în război, în diferite culori. Mai târziu, apar fotele cu paiete și alese cu fir mărgelat.

Fusta era confecționată din pânză albă de bumbac țesută în casă, fiind croită din cinci lați și jumătate în funcție de talia celei care o purta. Motivele ornamentale erau dispuse la poalele ei, în special geometrice, la început alese în război, iar apoi cusute cu arnici și, mai târziu, aplicate paiete.

Peste fustele din bumbac se purtau zăvelcile. Țesute în război cu alesături sau cusute pe catifea, zăvelcile apar bogat ornamentate: cele mai vechi cu motive geometrice, iar cele mai noi aveau motive florale cu paiete aplicate și mărgele.

În Muereasca, pe lângă zăvelcile negre se foloseau și zăvelcile colorate care se asortau cu iile.⁷

În comunele cercetate un element comun este folosirea pe ie a vestei din catifea foarte brodată cu mărgele și paiete⁸. În Muereasca, vesta din catifea se cumpăra din

---

⁵ Vețu 2003, p. 50.

⁶ Inf. Popescu Ioana, sat Muereasca de Jos, comuna Muereasca, n. 1931.

⁷ *Ibidem*.

Râmnicu Vâlcea sau se făcea la croitoreasă.⁹ În Bujoreni, la costumul cu șorțe negre se purta vestă neagră din catifea, cu șnur negru decorat cu fir argintiu sau maroniu. La costumul cu fotă ornamentată cu fir auriu și mărgelile se folosea vesta colorată, ornamentată cu râuri, cu mărgelile colorate, pe fond negru din catifea.

În privința hainelor groase de iarnă, în Bujoreni se purta vestă maronie din dimie, fără mâneci, și șubă din lână, maronie, țesută și brodată cu bentiță neagră.

În Muereasca, șuba era neagră sau gri, simplă, fără decor. Se purtau și cojoace. Dacă, de obicei, femeile purtau cojoace deschise în față, aici purtau pieptar închis, cu buzunare și butoniere sus. Vesta din piele de oaie era denumită cojocică, având și aceasta buzunare. Era o mândrie să porți pieptar ca o piesă obligatorie a costumului: „în ciuda sărăciei în care am crescut, tata ne făcea la toți cei cinci copii pieptare iarna”.¹⁰

Marama intră în componența costumului femeiesc de sărbătoare. La început marama era confecționată din borangic țesut în casă, apoi apar și maramele de Muscel pe care le cumpărau de la târg și care erau mult mai fine, fiind tot din borangic. Motivele ornamentale alese sunt geometrice, pe suprafața maramei, și florale, la margini și capete.

Dacă până la începutul sec. al XX-lea încă se mai foloseau în zonă opincile, imediat după cel de-al doilea război mondial situația s-a schimbat: „mi-a dat mama și mie odată opinci că erau călduroase, dar m-am dus la școală și au răs copiii de mine”¹¹. Este adevărat că femeile bătrâne mai mergeau la biserică și în anii '70, încălțate în opinci și îmbrăcate cu șorțe, ie și șubă.

În costumul bărbătesc diversitatea nu este atât de mare ca și la costumul femeiesc. Predomină, de regulă, cromatica deschisă, rar folosindu-se culorile vii. În Bujoreni, bărbații purtau cămașă cu poală lungă până mai sus de genunchi cu una sau doua palme. Erau albe, cu râuri albe sau colorate la poale. Ele aveau decolteu numai la guler, mâneca fiind simplă.

Următoarea treaptă a evoluției cămășii bărbătești o reprezintă cămașa lungă până la coapse, care se baga în pantaloni. În Muereasca, această cămașă era albă, cusută fie pe pânză de casă, fie pe pânză topită. Cămașa avea mânecă largă, cu râuri la încheietură, umăr, pe mânecă și pe piept. Ornamentația cămășii, realizată, în general, prin cusături în alb, este simplă și sobră. O excepțională valoare artistică are cheița cu acul¹², care unește foile de pânză. La cămășile bărbătești cheița este mai dezvoltată și reflectă o virtuozitate rar întâlnită.

Costumul popular constituie unul dintre domeniile vaste și, în același timp, de mare complexitate ale artei populare românești. Cunoscută fiind însemnătatea deosebită pe care o are în viața omului îmbrăcăminte, costumul popular reprezintă un document prețios, prin descifrarea și analiza elementelor din care se compune putându-se elucida importante probleme de etnogeneză.

---

⁸ *Ibidem.*

⁹ *Ibidem.*

¹⁰ *Ibidem.*

¹¹ Inf. Stroe Maria, sat Bujoreni, comuna Bujoreni.

¹² Stoica et alii 1972, p. 128.

Bibliografie

- *** 1952 *Documente privind istoria României B.Țara Românească. Veacul al XVI-lea, vol. IV, (1571-1580)*, București.
- Stoica 1998 G. Stoica, *De la fibră la covor*, București.
- Stoica, et alii., 1972 G. Stoica, E. Secoșan, I. Vlăduțiu, P. Petrescu, *Arta populară din Vâlcea*, Rm Vâlcea.
- Tamaș et alii., 1983 C. Tamaș, I. Soare, C.M. Andreescu, *Tezaur medieval vâlcean, vol. I*, București.
- Vețu 2003 R. Vețu, *Unelte, mașini și instalații textile și de pielărie*, Slobozia.